

هه لبه ستفان د. محهمه د عه لی یاسین:

شه ش زمانان باش دزانم، لی خو یه ک ژ وان زمانان ژی ب قه دهر
 کوردیی خو شی و تاما هه لبه ستی ژی ناهیت. کوردی جوانترین
 زمانئ نقیسینا هه لبه ستی یه.

توهري ٽيڪي:

هه لبه ست و ٽه دهيات

۱- وهڪ «پوٽيٽيڪا»، ٽه مخوازين بزائين د. محهمه د
هه لي ياسين، هه لبه ست ب چ پيناسه دڪه ت؟

- هه لبه ست پرؤسه يه كا فه گوهاستنا فشار و هه فڙڪي
و بيده نكي و راستين زوگو زه رين ٽيانيه كو تيدا زمان د
ٽاسته كي بلندتر ٽ په يقينا ٽاساي و په يوه نديكرنا پرؤزانه
دهر پريني دڪه ت. د ٽه في پرؤسه يي دا، په يف ب ريكا ريتم،
موزيكا نافخوي و ميٽافورن د ناف ٽافاهيه كي دا پيڪفه
سه مايي دڪه ن و ل ويري به كو ٽه و دهيت ه ٽافراندين يا كو
ٽه م ديٽريني هه لبه ست.

۲. ته شيوازي «نويخواز» يان مؤديرن بو نفيسيني
هه لبراتي يه، بوچي ته خو ٽ شيوازي كلاسيك دوير
ٽيخت؟

- هه لبه ست گه لڪ ٽ وي يه كي ٽازادتره كو بڪه فيته
د قعيد و زنجير و چار ديوارين جيگير و نه گور دا. شيوازي
من هه لبراتي، باشته نه كه ينه د قالب وي يا كو ل دهوڪي
ب نويخواز بهرنياسه، لي ٽه ز ٽه في نافكرني باشته ديبنم؛
هه لبه ستا قوناغا پاش-ليريكي. د ستايلن كو ٽه ز دنفيسم،
هه لبه ست پتر ٽازادي يا هه ناسه كيشانن هه يه، ده نكي وي
يي خوړسك پتر دهيت ه بهيستن، هه ست و سوژ و هزرين
وي پتر دهيت ه ديتن و خواندن.

۳. ٽه زمونا ته دگه ل «هايڪوي» چاوا ده ستپيكر و
ٽه ري كوردي دگه ل ريتما هايڪويي دگونجيت؟

- هايڪو شولا من نينه. چيروكا وي ٽ وي ده ست
پيدكته دهما من و هه قالي هه لبه ستفان شه مال ٽاكره يي
ب نامه يين واتسا يي ب هايڪو دگه ل ٽيڪ دٽاخفت. كاك
شه مال يي رڙده ل سهر هايڪويي، لي شولا من نينه. سه د
و بيسته ك من ب ٽه في ريكا (به رسفدانا هايڪويي وي ب
هايڪو) نفيسينه. سوپاس بو گوڦارا وه يا سه نكين كو ٽه و
هايڪو به لاف كرينه.

۴- تو زمانان دزاني، ب زمائين دي ٽي هه لبه ست
دنفيسي؟

شه ش زمانان باش دزانم، يي حه فتني ٽي دشيم بيٽم
دزانم. ٽ فان حه فتان، ۴ ٽ وانان وه كو زمانن دايك لي
شاه زامه، لي خو يه ك ٽ وان زمانان ٽي ب قه ده ر كوردي
خوشي و تاما هه لبه ست ٽي ناهيت. كوردي جوانترين
زمانن نفيسينا هه لبه ست يه، بي هه فڙڪي.

۵. تو گه نجه كي خه لڪي دهوڪي يي، سروشت و
جوگرافيا يا دهوڪي چهند ره ننگه دان د ناف ٽيكتين ته
دا هه بوويه؟

- هه بوويه، لي دهوڪا د ناف هه لبه ستا من دا، نه ٽه و
دهوڪه يا كو ٽه ز دناسم. ٽه ز دشيم بيٽم پتر ٽ سروشت
و جوگرافيا يا ٽه في باٽيري، جفاكناسي يا ٽه في باٽيري
كاريگه ري ل سهر هه لبه ستا من هه بوويه.

۶. وهڪ هه لبه ستفانه ك، تو چاوا به ري خو دده يه
ره وشا هه لبه ستا كوردي يا نوي ل دهه ري؟

- گه لڪا سنور دايه. خواندن و ديتن و سهر بور و
هه روه سا فه كو لينين جدد لي سهر هه لبه ستا جهاني،
قوناغ و شيوازين وي بو كه سي كو دخوازيت هه لبه ست
بنفيسيت، گه لڪ گرنگه. ٽه فه ٽي ل ده ف مه گه لڪا
كيمه. و هه روه سا، هنده ك كه سان وه كو هه لبه ستفان
نافوده نك په يدا كرينه، كو ده ق و نفيسينا وان مموونه يه كا
باش بو نشين پشتي خو نينه.

۷. د ٽيكتين ته دا، پتر تو ل دويث وينه يي شيعري
دگه ري يان موزيڪ و ريتمي؟

- ل هه لبه ست ٽي دگه رم. و د وي دا، ل خو دگه رم، ل خو
يي كو ٽ بو ٽازادبوونه كا بيسنور، د ناف ريتم و وينه و
موزيڪا هه لبه ست دا زينداني دبيت.

۸. ٽه ري خواندنا ٽه كاديمي و باوه رنامه يا دكتورايي،
چ سنور بو خه يالا ته يا هه لبه ستفاني يي دانايه يان
به روقاڙي؟

لئ، ل فیره من په‌خه‌یا هه‌لبه‌ستې وه‌کو پرۆسه‌یه‌کا زانستی یا ئاست بلند نه‌دیتی یه. ژ بهر کو، ئه‌وین خو ب په‌خه‌یه‌ی فهدکهن، پتر بابه‌تی ب شه‌خسی وه‌ردگرن هه‌تا کو ب زانستی.

۱۲. د نقیسینا هه‌لبه‌ستا نوی دا، زمانې ته یې شیعی

نیزیکی زمانې رۆژانه‌یه یان زمانه‌کې ئیلیتی و بژارده‌یه؟

- ئه‌تمۆسفیری هه‌لبه‌ستې بریاری دده‌ت. ئه‌ز هه‌ر

دووان بکار دئینم ل دویف ناسنامه و ئاراسته‌یین هه‌لبه‌ستې.

ته‌وه‌رې دووئ:

۱۳ پرسیارین تابه‌ت و کویرن ل دور «شیعریه‌ت»

وینه و زمانې هه‌لبه‌ستې»

۱. جه‌نابې دکتوری، ل ده‌ف ته چ تشت «شیعریه‌ت»

دده‌ته تیکسته‌کې؟ ئه‌رې ته‌نئ ریزکرنا په‌یفانه ب هاریکاری

یا خه‌یالی، یان نه‌ینییه‌کا دی د ناڤه‌فکرنا په‌یفان دا هه‌یه؟

- ئه‌فه زانست و زانینه. دقیت هه‌لبه‌ستفان د ئه‌فی

بیافی دا فه‌کولینئ بکته، بخوینیت و فیر بییت. هیچ

موعجیزه‌یه‌ک تیدا نینه. هه‌لبه‌ستفان دشیت داهینانئ

تیدا بکته، لئ ئه‌ف شاره‌زای یه دقیت بهیتته خواندن و

فیربوون.

۲. د پرۆسه‌یا نقیسینئ دا، ئه‌رې «وینه‌ی شیعی» ل

ده‌ف ته به‌ری یا په‌یفان دروست دبیت (وه‌ک دیمه‌نه‌ک)،

یان په‌یف ب خو وینه‌ی د ئافرینن؟

- نزانم کیژ به‌ری کیشکې چیدبن، لئ هه‌ر دوو بئ

ئیکودوو ناڤه‌تینن.

۳. د هه‌لبه‌ستا نوی یا کوردی دا، هنده‌ک جارن «وینه»

دبنه قوربانئ «مۆزیک و ریتمی»، یان به‌روفارژئ؛ تو د

تیکستین خو دا چاوا هه‌فسه‌نگی یئ د ناڤه‌را «دیتن» و

«بهیستن» ئی دا رادگری؟

- هزار هه‌لبه‌ستین بهیستنئ، گوری دیره‌کا هه‌لبه‌ستا

- من د بیافی زانستین سیاسی دا دکتورا هه‌یه. به‌لو

جیهانه‌کا دووره ژ ئه‌ده‌بیات و هه‌لبه‌ستې، لئ وه‌کو

فه‌کوله‌ره‌کې ئه‌فی بیافی، من گه‌له‌ک سوود ژ ئه‌نجامین

فه‌کولینان وه‌رگرینه، ب تابه‌تی بو ئاراسته‌یین په‌یامین

هه‌لبه‌ستا سیاسی و جفاکی.

۹. کئ باندور (کاریگه‌ری) ل سه‌ر شیوازی نقیسینا ته

هه‌بوویه؟

- من ژ زارۆکین هه‌لبه‌ست ب هه‌ر دوو زمانین کوردی

و فارسی خواندینه. پاشان د ژین مه‌زنتر دا، ب زمانین

ئینگلیزی، تورکی، ئیسپانی، پورتوگالی و عه‌ره‌بی ژئ من

هه‌لبه‌ست خواندی یه. نه‌و ژئ گه‌له‌ک هه‌لبه‌ستان دخوینم.

چ ناڤین تابه‌ت نینن کو وه‌کو هه‌لبه‌ستفان بیژم کاریگه‌ری

یان باندورا وی‌اوئ ل سه‌ر من هه‌بوویه. لئ گه‌له‌ک ژ وان

هه‌نه کو ئه‌ز بو که‌یف و وه‌رگرنا له‌زه‌تئ فه‌دگه‌رپه‌فه

خواندنا وان: ژ کوردان: (خانی، فه‌قئ ته‌یران، جزیری،

موئه‌یه‌د ته‌یب)، ژ تورکان: (نازم حکمه‌ت، جه‌مال سوره‌یا،

ئۆزده‌میر ئاساف)، ژ فارسان (سه‌عدی، روومی، شاملو)، ژ

ئسپانی (خورخئ لوییز بو‌رخیس، فیدیریکو گارسیا لورکا،

ئۆکناڤیو پاز) ژ هه‌لبه‌ستین ب زمانئ ئینگلیزی (لانگست

هیوز، ئیمیلی دیکنسن)، ب پورتوگالی (فیرناندو پیسوا)

ب عه‌ره‌بی (ئادونیس و محمود درویش).

۱۰. ئایا هه‌لبه‌ست ل ده‌ف ته «ئیلهام» یان

«پیشه‌سازی» و ئه‌ندازیاری یه؟

- ئیلهام؟ نزانم، بیژم ئیلهام یان تشته‌کئ دی؟ لئ

تشته‌ک ئاڤا دبیت، ژ ئه‌نجامئ هنده‌ک کاریگه‌ریین کو

ل مروقی دبن و پاشان هه‌لبه‌ست روودده‌ت. ئه‌م دشیین

بیژین هه‌لبه‌ست کاردانه‌فه‌یا مروقی هه‌لبه‌ستفانه بو

بوویه‌رین ژایانا وی.

۱۱. تو چاوا سه‌ره‌ده‌ریی دگه‌ل په‌خه‌یه‌ی دکه‌ی ده‌مئ

ئاراسته‌ی تیکستین ته هیننه‌کرن؟

- کیژان په‌خه‌ و په‌خه‌گر؟ حه‌ز ناکه‌م گشتگیر باختم

زمانی ژيانا مروځان.

دا د گوډوړپينين مه زن دايه، ل هه مبهري نه ځي دا، چاوا
هه لبه ستا وه بهر دهوام دبیت؟

- د ده مه کي دا کو جيهان ب له ز دچیت، هه لبه ست وئ
له زي ږادگريت. نه و له زه ب پامان، ب ديمه ن و ويښه يان و
ب هه ستين د ناف هه لبه ست د ده ځيته کيم کرن و ږاگرتن.

۱۳. نه ځين د هه لبه ستا هه وه دا چييه؟

- نه ځين د هه لبه ستا من دا نه بتنې حاله ته کي سوزداري
و عاطفيه، به لکو جوړه که ژ شوناس و مه عريفی.

ته وهری سيي:

ژيانا سياسي، ميديايي و نه کاديمي

۱. تو ږاگه هاندنکار بووی، پاشی
په رله مانتر، پاشی ماموستايي زانکوي و
پوستين بلند؛ د ناف نه ځي قه ره بالغی دا،
هه لبه ستان ل کيفه دژيا؟

- هه لبه ست هه ر ل ويړی بوو، ژ
به ر کو بهری نه ځان هه می کاران، نه ز
هه لبه ستان بووم و هه لبه ستانم.

۲. نایا سیاست و
کارځي په رله مانی کو

تشتی نالوژ نابیت زمان بیت، گرنګ نه وه ويښه يين
هه لبه ستی د تايه ت بن. ويښه يي بازاری نه بن، ويښه يين
نورمال نه بن کو نه م هه می هه ر ږوژ دبينين. ويښه دځيت
نوی و داهينه رانه بن، نه کو زمانې نالوژ بیت.

۱۰. گه لک جارن ده ځيته گو تن کو «ويښه يي شيعری»
ته ني ميکياژ و جوانکاری يه؛ نه ری ل ده ځ ته ويښه نامراه
بو گه هاندنا مانا و مه به ستی، يان ويښه ب خو نارمانجه؟

- هه لبه سته کا بي ويښه، نزانم چ ناف بدامه سه ر.
ميکياژا چ؟ روځا هه لبه ستی ويښه يين شيعرينه.

۱۱. نایا بيدهنگی يا هه لبه ستفانی ژي جوړه که ژ
هه لويست وهرگرتني؟

- به لي، بيدهنگی جوړه که ژ هه لويست
وهرگرتني. د ده مين بي دادی دا، د ژانې دا، د
ځي شانين ملله تي دا بيدهنگی دشيت جوړه ک
بیت ژ په فزکرتي. لي بو هه لبه ستفانی،
بيدهنگی دشيت فورمه کي گوهداری کرنا ناخي
خو و خرفه کرنا قه د و پرتين خو بیت.

۱۲. هوون يي د چه رځه کي تايه ت دا
هه لبه ستی دنقيسن، جيهان ب
له زه کا سه ير د هه می بيافان

۴. هه زکرنا ته بۆ موزیککی یان هونه رپین دی چهنده؟

د هه لبه ستین خو دا باشتین موزیک دژهنم.

د ناخۆ خو دا موزیکژهنم، من هنده ک هه ول ژى دان، نه شپام فیر بيمه موزیککی.

۵. چ وه رزش یان ئاره زوو به کا دی هه یه کو خه لک نزانن تو دکه ی؟

یاریزانه کئی پیشه یی و پرۆفیشنالئ پینگ پونگی مه (ته پا میژی).

ته وه رتی پینجی:

پرسیارین دووماهیئ

۱. گوڤارا «پۆیتیکا» تابه ته ب هه لبه ستی، په یاما ته بۆ نه فی گوڤاری چیه؟

- پیروزه و خوزیئن وه، کو د نه فی جیهانا هنده یا جوان دا ژیانئ دکهن. بلا چ تشت وه رانه وه ستینیت.

۲. نه گهر ته شیان هه بان ته نئ ئیک تشت د ژيانا خو دا بگوهوری، دا چ بیت؟

- ناسنامه یا عیراقی دا گوهورم و که مه کوردستانى.

۳. خوشتین بیره اتنا ته د نه فی گهشت و کاروانئ ژیانئ دا چیه؟

- گه له کن. ئیک ب تنئ بیژم دئ یین دی غه در لئ بیت.

۴. ئاموژگاری یا ته بۆ وان گه نجین دهوکی کو نوکه دهست ب نفیسینا هه لبه ستی دکهن چیه؟

- بخوینن، فه کۆلینئ بکه ن. هه لبه ستا جیهانئ بنیاسن، پاشی وه رن و بنقیسن.

۵. دئ ل پاشه رۆژی چاقه رپی به ره مه کئ نوی یئ چاپکری ژ جه نابئ ته که ین؟

- به لئ، سئ به ره مه د حازرن. لئ هه تا چاپ دکهن.

ژینگه هه کا ره فه، «پروحا هه لبه ستی» ل ده ف ته کوشت یان ب هیتتر لیکر؟

- به رسقا به ری نهو و ههروه سا سه ربوره کا دی بوو کو پتر هه لبه ستا سیاسی و جفاکی ناراند.

۵. وه کو نه کادیمی و مامۆستایئ زانکۆیئ، ئایا ته قوتابینن خو هانداینه به ره ف نه ده بیاتئ بچن؟

- خوژی قوتابین فی سه رده می ب دروستی به ره ف تابه ته ندیا خو و خواندنا بیاقی خو چوو بان، یا دی ژى دا پاشی هیئ. ئاستئ پتری یا قوتابیان د زانکۆیئن مه دا د وی ئاستی دا نه بووه و نینه، ب داخفه.

۶. پۆستین بلند یین حکومی و ئیداری، چهنده م ژ نفیسینا ته دزی یه؟

- تیرا نفیسینئ، هه می ده مان ده م هه یه.

ته وه رتی چاری:

ژيانا تابهت

۱. ده رفه ی کاری و نفیسینئ، د. محمه د د ژيانا پوژانه دا چ دکه ت؟

من خیزانه ک هه یه کو نه م چار که سین، نه م پیکفه دکهن، دگر نژین، دگرییین، ده یین و دچین ووو، ژیانئ دکهن.

۲. خه ونه کا زارۆکینئ کو هه تا نوکه دگه ل ته ماییت چیه؟

من کیم خه وئین مه زن هه بووینه. نه وئین من هه یین ژى، پتری یین بووینه راست.

۳. ئایا خیزانا ته (هه فژین و زارۆک) چهنده د هاریکارن بۆ ره خساندنا که شی نفیسینئ؟

ئیکه م که س کو به ره مه می من دخوینیت خیزانا منه و گه له ک ژى وئ ژ به رن. زارۆکین من ژى هه ر دوو ب خو هه لبه ستن.

ل في باژيري من خودا ناسي،
ل فيره نه ز هندهك مروڤان دناسم كو،
سه ر ب چ خودا يان فه نينن،
و ل ناف وان بو جارا يه كي
من كه زيبن كچه كا به ختره ش ديتينه،
د دهستين بابه كي به ختره شتر دا؛
كو بو گرنا ده قي فان مروڤان،
جهرگ و جه گه را خو خشاندييه ژير خاكه كي..
خاكه كي كو سه ر ب چ نهر د و زه قيان فه نينه.

ل في باژيري من خانيه ك هه يه كو،
سه ر ب چ خانه دانان فه نينه،
پشت په نجه ره يين في خاني،
پر ن ژ چاڤين كو بي داوي چاڤ ل ري مابين،
دهرگه هين في خاني،
تومارا گشت چووئين دونيايي:
بي فه گهريان دانايينه سه ر مه لبه نين خو.

ل في باژيري بو جارا يه كي:
من قي زيبن قيولونه كي ل ژير جه لده يين موزي كزه ني ديتن
ل بهر خه لكه كي كو ب گر نژينقه دهستان دقوتن

ل في باژيري كو يي هيچ وه لاته كي نينه،
من سه مكارين ديتين كو ژ بلي هه مييژا يي كودوو،
چ گه رمابين دي د هه وارا زستائين وان ناچيت.

من ل في باژيري كومه كا دلپاكان ناسيه
كو د جاده يين وي دا خوينا وان قوربان بوويه
ل في باژيري،
جار وه كو وان قوربان يان من جل ل بهر كرينه
جار زي وه كو گوهدارين قيولوني خو پازاندييه
ل في باژيري، سه ما داويترين ده رپرينا مروڤانه.

باژيري سه مكارين قالزي

دياري بو هه لبه ستقاني مه زن:

موئيه د تهيب

خه لكی باژيره كيمه كو سه ر ب چ وه لاتان فه نينه
خه لكی كولانه كيمه كو سه ر ب چ گه ره كان فه نينه
ل في باژيري بو جارا يه كي:
من بينن كريبه گه رميبا دهستين نانه كي.